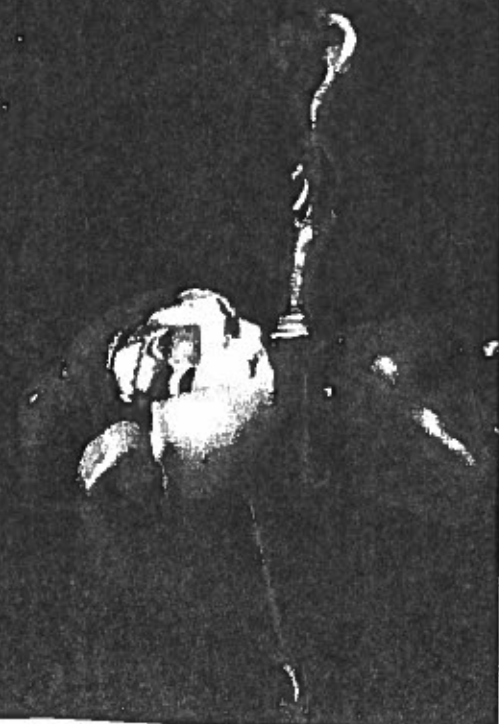

V R A G E N V U U R

Advocaat Wim Anker

*'We zijn de
waakhonden van
het rechtsbedrijf'*

Sinds 1 maart hebben verdachten recht op juridische bijstand tijdens een politieverhoor. Dat lijkt mooi, zegt advocaat Wim Anker (63), maar in de praktijk valt dat flink tegen. "Als er ooit één moment is om met een toga de straat op te gaan, dan is dat nu wel."

TEKST VINCENT DE VRIES, FOTO'S DIRK-JAN VAN DIJK

Hebben jullie het Malieveld in Den Haag al gereserveerd?

"Nog niet. Maar ik zei het al tegen mijn collega's: als er ooit één moment is om met een toga de straat op te gaan, dan is dat nu wel. Twee jaar geleden deden we dat immers ook al eens. Destijds kwamen advocaten in verzet tegen de bezuinigingen op pro deo rechtshulp die voormalig staatssecretaris van Justitie Fred Teeven had bedacht. Trokken we met driehonderd man sterk door Amsterdam heen. Een fantastisch gezicht. Ik zie mijn broer Hans nog op de eerste rij lopen van de lange stoet advocaten."

Wat doet u als u boos wordt?

"Toen ik onlangs als een veredelde vakbondsman riep dat het een heet voorjaar wordt, zag mijn broer mij al op een zeepkist staan. Maar dan moet ik hem toch echt teleurstellen. Dat zal niet gebeuren."

'Onder druk kun je de diefstal van een fles wc-eend bekennen, maar ook een moord'

Ik ben natuurlijk advocaat. Professioneel ben ik nooit boos. Ik tel namelijk altijd eerst tot vijf. Daarom blijf ik altijd rustig. Of ik moet bij mijn voetbalclub de Heerenveen in het Abe Lenstrastadion op de tribune zitten."

Daar gaat u weleens over het randje?

"Ooit zei een man achter me: *Anker, iets meer respect graag voor het arbitrale trio.* Maar waarom zou ik? Ik heb de eed gezworen dat ik respect zou hebben voor de rechter, niet voor de grensrechter en de scheidsrechter, want dat zijn helemaal geen rechters! Daarom mag je dit ook niet met elkaar vergelijken. Nogmaals, als jurist word ik nooit boos. Hooguit gramstorig, om maar eens een mooi woord op te poetsen."

U bent nu gramstorig, omdat u vindt dat advocaten voor politieverhoren te weinig krijgen.

"Vooropgesteld, voor de rechtspleging is

het heel goed dat de Hoge Raad vorig jaar heeft besloten dat verdachten tijdens een politieverhoor recht hebben op een advocaat. Als wij erbij zijn, verloopt het verhoor ordentelijk. Verdachten worden dan niet meer onder druk gezet. Vergis je niet, hè. Onder druk kun je niet alleen een diefstal van een fles wc-eend bekennen, maar ook een moord. Dat hebben we allemaal gezien in de Puttense moordzaak. Daarom moeten we erbij zijn. Zodat we scherp kunnen controleren. Ik noem advocaten niet voor niets de waakhonden van het rechtsbedrijf. Maar dan is het na al die jaren eindelijk geregeld en dan krijgen we amper betaald. Een schande!"

U noemt het een fooi.

"Maar het is ook echt een fooi. We krijgen iets meer dan 150 euro. Voor dat bedrag zitten we dan bijvoorbeeld tien uur bij een verhoor in pakweg Middelburg. En dan niet één keer, maar meerdere dagen."

Verdiene advocaten níet al genoeg?

"Het algemeen heersende gevoel in de samenleving is dat advocaten het heel goed hebben. Ik kan je zeggen: dat is echt niet meer zo. Wij doen vijftig procent van onze zaken pro deo, ikzelf zelfs negentig procent. Daarmee moeten wij op ons kantoor 22 mensen aan het werk houden. En dat is niet het enige. De nieuwe wet brengt nog meer problemen met zich mee. Want als ik tegen een verdachte zeg dat ik niet kan omdat ik geen ruimte heb, loop ik ook nog eens de kans dat de cliënt een klacht indient."

Wat zou fair zijn?

"Dat we voor die verhoren per uur betaald worden. En dan niet het normale

tarief van 275 euro per uur zoals in betalende zaken, maar pakweg honderd euro. Dat zou volstrekt normaal zijn."

Vandaar dat de advocatuur middels een kort geding naar de rechter stapt?

"Ja. Dat is echt noodzakelijk. Want inmiddels denken al veel collega's eraan om van de piketlijst af te gaan."

Geldt dat ook voor u?

"Wij moeten met ons kantoor nog een standpunt innemen, maar we maken ons natuurlijk wel grote zorgen. Want als er strafspecialisten van de piketlijst af gaan, zijn er geen advocaten meer. Dan worden de verdachten verhoord zonder aanwezigheid van een advocaat die links en rechts kan ingrijpen. Met alle gevolgen van dien."

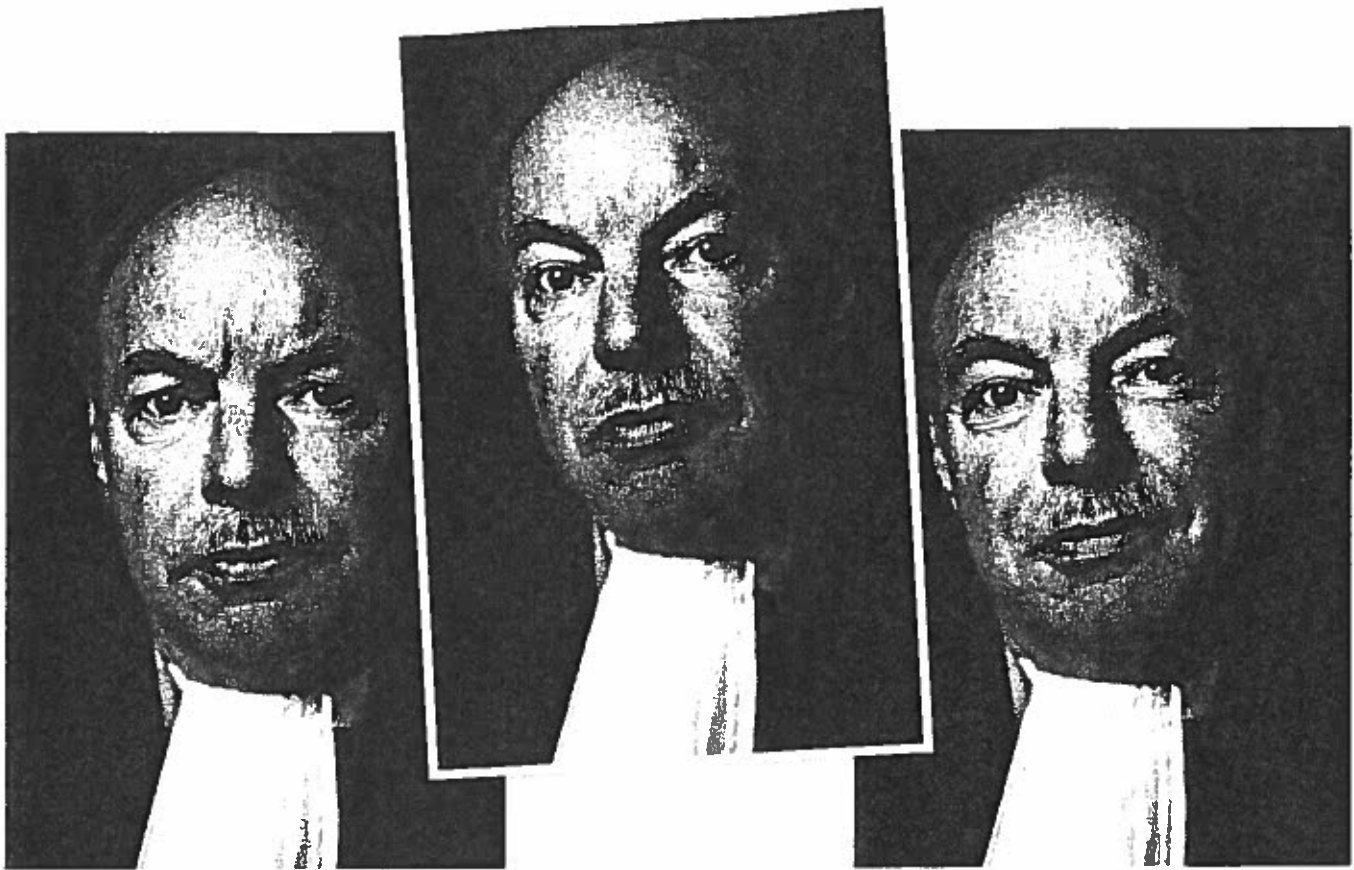
Hoe zal de rechter op jullie kort geding reageren?

"Dat weet je bij een rechter nooit. En in dit geval al helemaal niet. Het is bij een civiele rechter, geen strafrechter. Het is dan maar de vraag of die affiniteit heeft met het strafrecht. Wat ik wel weet is dat de wetgever op dit punt niet heel lenig is. Het gaat natuurlijk weer om geld, zeggen ze dan, maar het gaat helemaal niet om geld. Het gaat om mensen. Om de verdachten, om een eerlijk proces. Dat is het hart van de democratische rechtsstaat."

Daar moet je nooit op bezuinigen?

"Nooit. Maar het is symptomatisch voor het huidige politieke klimaat. Men ziet niet in hoe belangrijk het is dat een advocaat als waakhond bij de verhoren aanwezig is. Ze regelen het nu dan wel, maar het is nog steeds vooral cosmetisch. Omdat onze rol tijdens zo'n verhoor marginaal blijft. Zo mogen we niet eens onze mond open doen, tenzij in uitzonderlijke situaties. Ook dat moet anders. We willen niet tien uur lang als een zak meel naast een verdachte zitten. Dan willen we er als rechtsbijstandverlener zijn. Kunnen ingrijpen, corrigeren en vragen stellen. Dat is cruciaal."

Wat zouden we in het Nederlandse straf-

recht nog meer moeten veranderen?

"Sinds ik advocaat ben, strijd ik al tegen de levenslange celstraf. Van de 28 EU-landen zijn wij het enige land waar geen mogelijkheid tot verkorting is. Levenslang is bij ons levenslang. Dat is niet echt humaan, vind ik. Als je dat krijgt opgelegd, heb je een volkomen perspectiefloos leven. Daarom ijver ik al meer dan dertig jaar voor een wetswijziging."

Als we dan toch aan het veranderen zijn: dan ook direct maar de doodstraf invoeren?

"Ik heb weleens gezegd: doe eens een enquête onder de Nederlanders. Geloof me: daar word je niet vrolijk van... Aan de andere kant: ik ben realist en jurist. De doodstraf komt bij ons natuurlijk nooit meer terug. Dat komt nooit door de Tweede en de Eerste Kamer heen."

Maar als u het voor het zeggen zou hebben?

"Dan ook niet. Het is namelijk zo gevaarlijk. Er kleven te veel nadelen aan. Als wij in Nederland de doodstraf hadden gehad, hadden de Twee van Putten die misschien wel gekregen. En Kees B. van de Schiedammer parkmoord misschien ook wel."

Is het met al die boosheid en bezorgdheid nog wel leuk om advocaat te zijn?

"Over de stand van de rechtsstaat in Nederland ben ik somber, maar tegelijkertijd vinden mijn broer en ik het ook wel weer mooi. Wanneer je met 3-0 achterstaat, kun je de kopjes laten hangen, maar je kunt ook heel strijdvaardig, fel en creatief worden. Het is niet voor niets dat ik vaak tijdens zittingen steeds luider ga spreken. Dat zeggen de rechters ook. Meneer Anker, zei een rechter in Maas-tricht laatst, kan het op een iets lager volume? Nee, antwoordde ik toen. We zijn meer nodig dan ooit tevoren."

Daarom gaat u voorlopig ook niet stoppen?

"Zeker niet. Mijn broer en ik zijn advocaten in hart en nieren. Het zit in ons bloed. Daarom zullen we ook nooit officier, rechter, Kamerlid of burgemeester worden. We houden simpelweg te veel van dit beroep."

Het maakt wel de weg vrij voor een functie bij uw zo geliefde sc Heerenveen...

"Klopt. Ik zou vreselijk graag meer voor die club waar mijn broer en ik al veertig

jaar een seizoenskaart hebben willen doen. Maar dat is nu praktisch onmogelijk. Dit seizoen kon ik niet eens naar de duels met Cambuur en Feyenoord. Nou was dat tegen de Rotterdammers niet zo erg. Toen stonden we met de rust al 0-5 achter. Maar als je niet eens tijd hebt om naar alle thuisduels te gaan, moet je ook niet in het bestuur plaatsnemen. We kunnen pas iets voor de club doen als we vaart minderen."

Zal dat minderen op den duur wel gebeuren?

"Misschien wel. Hans en ik staan nu 35 jaar in de branding en zijn kaarsen die aan twee kanten branden. Mocht het werk als advocaat stoppen en ik dan nog steeds gezond zijn, dan wil ik sc Heerenveen graag helpen. Nu doe ik het vooral mondjesmaat, zoals vorig jaar een pep-talk vlak voor de wedstrijd tegen Cambuur. Dat deed ik om bepaalde spelers, die niet echt de beladenheid van dit duel kennen, ervan te overtuigen dat dit niet zomaar een competitieduel was, maar dé wedstrijd van het seizoen."

Hielp het?

"Nee, het werd 2-2..." □